

Naam auteur	Inge van de Wiel
Vakgebied	Nederlands
Titel	Peerfeedback in het schrijfproces
Onderwerp	Schrijfonderwijs
Opleiding	Interfacultaire Lerarenopleidingen, Universiteit van Amsterdam
Doelgroep	Gymnasium 2
Sleuteltermen	Schrijven, herschrijven, schrijfonderwijs, feedback geven, feedback ontvangen
Bibliografische referentie	Wiel, I. van de (2014). <i>Peerfeedback in het schrijfproces</i>. Amsterdam: Interfacultaire Lerarenopleidingen UvA.
Studentnummer	9706739
Begeleiders	W.A. Groeneweg en G. Rijlaarsdam
Beoordelaars	W.A. Groeneweg en T. Janssen
Datum	20-10-2014

Ontwerponderzoek paper 3

Onderzoeksinstrumenten

1. Samenvatting paper 1

Leerlingen geven elkaar in de peerfeedbackronde geen bruikbare feedback voor herschrijving. Mijn ontwerphypothese is: Als ik de feedbackfase verbeter op twee punten en de herschrijffase eraan toevoeg, dan zullen zij elkaar bruikbare feedback geven waarmee ze in de herschrijffase hun eerste versie kunnen herschrijven tot een tekst die verbetering bevat juist op de punten waarop de door hen geaccepteerde feedback betrekking had. De ontwerpregels hierbij: (1) het feedbackformulier moet ingericht zijn met een 'spontane', een 'analytische' lezersreactie, Likertschaal en ruimte voor tekstvoorbeelden, score-effecten en herschrijfsuggesties, (2) leerlingen moeten helder geïnstrueerd worden over bruikbare feedback, doel, het feedbackformulier en het vervolg, (3) in de herschrijffase moeten leerlingen leren hoe zij hun feedback kunnen verwerken tot een betere tekst.

Uit hun eerste versie, de feedbackformulieren, het feedbackverwerkingsformulier en de herschreven versie moet blijken of de interventie geslaagd is op niveau van *leerresultaat*. Met een evaluatieverslag wordt gemeten of er ook op niveau van *leerervaring* een verbetering is opgetreden.

2. Opzet van het evaluatieonderzoek: methode

Onderzoeksvragen

Mijn ontwerphypothese is gebaseerd op twee onderzoeksvragen:

1. Leiden instructie over feedback en het herziene feedbackformulier tot bruikbare feedback?
2. Leidt de geaccepteerde feedback in de herschrijffase tot een betere tekst juist op de punten waarop feedback is gegeven?

Kwaliteit feedback

Op de eerste vraag wil ik een antwoord vinden door de kwaliteit in termen van bruikbaarheid van de feedback vast te stellen. Hiervoor zal ik de feedbackformulieren van de onderzoeksgroep onderwerpen aan een inhoudsanalyse. De ontvangen feedback moet voldoen aan de volgende criteria:

1. *Volledigheid*:
 - Bevat een score op de bevroegde tekstonderdelen;
 - Bevat een tekstverwijzing, oftewel voorbeelden.
2. *Behulpzaamheid*:
 - Expliciteert het effect van de gegeven score op de lezer;
 - Expliciteert herschrijfsuggesties die de schrijver verder helpen.

Om de kwaliteit van de feedback te meten, zal ik het schema gebruiken uit bijlage I.A. Per leerling noteer ik daarin hoe vaak er wordt voldaan aan de criteria voor de feedback die de leerling in kwestie ontvangt op de dertien vragen over tekstaspecten uit het analytisch gedeelte van het feedbackformulier. Ik beschouw de interventie op de bruikbaarheid van de feedback als geslaagd wanneer in 80% van de gevallen is voldaan aan de criteria. Dit komt neer op 13 vragen x 3 lezers = 39 punten x 0.8 = **31.2** punten in totaal. Ik zal de scores rapporteren voor elk van de vier invalshoeken van bruikbaarheid.

Kwaliteit implementatie feedback

Voor een antwoord op de tweede onderzoeksvraag gebruik ik alle documentatie die de proefpersonen hebben ingeleverd: de eerste versie van hun betoog, de ontvangen feedbackformulieren, het feedbackverwerkingsformulier en de herschreven versie. Hier is de afhankelijke variabele: de implementatie van de feedback in de herschreven teksten (verbeterd of niet verbeterd op de punten waarop feedback is gegeven en die de leerling heeft geaccepteerd).

Er nu vanuitgaande dat de schrijvers inderdaad bruikbare feedback hebben ontvangen, zal ik de twee versies van het betoog met elkaar vergelijken. Hier is een uitsplitsing noodzakelijk:

1. Op hoeveel punten kreeg de leerling feedback?
2. Hoeveel punten heeft de leerling hiervan geaccepteerd?
3. Op hoeveel punten heeft de leerling een verbeterpoging gedaan?
4. Hoeveel van de verbeterpogingen leveren daadwerkelijk een verbetering op?

In schema I.B, dat ik gebruik om de data te verwerken, zijn deze vragen opgenomen. Ik beschouw de feedbackverwerking en tekstmutaties als geslaagd wanneer die in 80% van de gevallen een betere tekst opleveren op het punt waarop de feedback betrekking had, gerekend vanaf vraag 2.

Intersubjectieve overeenstemming

Omdat ik verwacht dat het lastig kan zijn om te bepalen of een tekstaspect in de herschreven versie werkelijk beter is dan in de eerste versie, zorg ik voor intersubjectieve onderzoeksovereenstemming. Een onafhankelijk persoon zal minstens de helft van de mutaties beoordelen. Zijn wij het in meer dan 80% met elkaar eens, dan interpreteer ik de resultaten op deze meting als betrouwbaar.

Feedback die de schrijver niet heeft geaccepteerd - maar misschien beter wel had kunnen doen - laat ik hier noodgedwongen buiten beschouwing. Wel kan dit een ingang zijn voor reflectieve lessen in een later stadium.

Meting op reactieniveau

Tot slot meet ik het succes van de lessenserie op reactieniveau met het evaluatieverslag (zie bijlage II) dat de leerlingen helemaal aan het eind inleveren. Hiervan zal ik een samenvatting opnemen in paper 5: Resultaten. Geslaagd noem ik de interventie op dit niveau als ten minste zeven van de negen proefpersonen hun leerervaring benoemen in positieve overeenstemming met de leerdoelen in deze lessenreeks.

3. Onderzoeksgroep

De Gymnasium 2-klas waarin ik dit onderzoek uitvoer, bestaat uit 23 leerlingen. Gezien de arbeidsintensieve verwerking van de gegevens, kies ik ervoor de resultaten van een deel van de leerlingen in kaart te brengen. Negen leerlingen zullen de onderzoeksgroep vormen: drie subgroepen van drie leerlingen. Deze drie subgroepen geven enkel elkaar feedback. Ik heb een vermoeden wie onder de leerlingen sterke en zwakkere schrijvers zijn en zal op gevoel (ik heb nog maar weinig geschreven teksten onder ogen gehad van deze klas) gemengde subgroepen samenstellen.

4. Procedure

Alle leerlingen uit deze klas leveren een les na de lessenreeks alle documenten in:

- De eerste versie van het betoog;
- De drie ontvangen feedbackformulieren van hun lezers;
- Het feedbackverwerkingsformulier, waaruit blijkt welke feedback de leerling wel of niet heeft geaccepteerd ten behoeve van herschrijving;
- Het herschreven betoog, waarin de leerling met kleur heeft gemarkeerd waar de geaccepteerde feedback is verwerkt;
- Het evaluatieverslag.

Wanneer ik van de leerlingen uit de steekproef deze documentatie heb gekregen, heb ik al mijn data compleet en kan ik ze analyseren met behulp van de schema's in de bijlage.

5. Data-analyse

Wanneer ik alle data heb verzameld, zal ik eerst alle schema's invullen en verwerken. De uitkomsten presenteer ik in paper 5 overzichtelijk in tabellen: een tabel waarin de bruikbaarheid van de ontvangen feedback wordt geduid en een tabel waarin de implementatie van de verwerkte feedback door alle negen schrijvers naar voren komt in verhouding tot de kwaliteit van de herschrijvingen op de punten waarop de schrijvers feedback ontvingen. Hierin besteed ik aparte aandacht aan de vier categorieën: (1) aantal punten waarop de schrijvers feedback ontvingen, (2) aantal punten dat de schrijver accepteerde, (3) aantal punten waarop de schrijvers een verbeterpoging hebben uitgevoerd en (4) het aantal punten dat daadwerkelijk een verbetering opleverde.

Bijlage I Onderzoeksinstrumenten

I.A Kwaliteitsmeting ontvangen feedback

Schrijver 1	criterium 1 Score toegekend	criterium 2 Tekstvoor- beeld	criterium 3 Effect op lezer	criterium 4 Suggesties voor herschrijving	Totaal
Lezer					
1					
2					
3					
Totaal					

In dit schema noteer ik per schrijver hoe vaak door de lezers die feedback geven wordt voldaan aan de feedbackcriteria. Leerlingen krijgen van tevoren een nummer als schrijver en als lezer en blijven anoniem in het onderzoek. De nummering licht ik toe in paper 5: Resultaten.

I.B Kwaliteitsmeting eerste en herschreven versie

Schrijver 1	1. Feedback ontvangen op deze vraag?	2. Feedback geaccepteerd?	3. Zichtbaar verwerkt in herschreven versie?	4. Herschreven versie verbeterd op dit punt?
Vraag				
1	Ja	Ja	Ja	Ja
2	Ja	Ja	Ja	Nee
3	Ja	Ja	Nee	-
4	Ja	Nee	-	-
5	Nee	-	-	-
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
Totalen				

Dit is het schema dat ik per leerlingsschrijver in zal vullen. In iedere kolom komt *ja* of *nee* te staan, waarbij telkens geldt: bij een *nee* zullen de kolommen rechts daarvan voor deze vraag niet meer meetellen. Het schema is dus trapsgewijs opgebouwd. Zie de voorbeelden in het schema.

Bijlage II Het evaluatieverslag

Het evaluatieverslag

Je hebt in de afgelopen lessen heel veel gedaan: een eerste versie van een betoog geschreven, feedback gegeven op andere betogen, feedback ontvangen en verwerkt en aan de hand van een herschrijfplan je eerste versie verbeterd. Tijd om terug te blikken en te bepalen wat je ervan hebt geleerd. Beantwoord ter afsluiting van deze schrijflessen de volgende vragen uitgebreid:

1. Wat vond je van de lessen? Vond je ze leerzaam/niet leerzaam, leuk/niet leuk, moeilijk/makkelijk, enzovoort? Je mag alles wat je ervan vindt, hier opschrijven.
2. Hebben de lessen je kijk op schrijven en het schrijfproces veranderd? Zo ja, hoe?
3. Wat vind je van feedback geven en ontvangen? Ook hier mag je weer alles opschrijven.
4. Ga je een volgende keer dat je een tekst moet schrijven, feedback vragen? Waarom wel of niet?
5. Weet je nu hoe je een volgende keer je eerste versie kunt herschrijven? Zo ja, hoe?
6. Heb je nog andere op- of aanmerkingen die je kwijt wilt? Dit is je kans...

Voeg dit verslag als laatste toe aan je map, waarin je alle documentatie (eerste versie, drie feedbackformulieren, je feedbackverwerkingsformulier, je geschreven tekst waarin je hebt gemarkeerd welke veranderingen je hebt aangebracht ten opzichte van je eerste versie) opneemt. Inleverdatum: de volgende les.